

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-27 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 09-20/407-101
Karar Tarihi : 29.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Kerem TOMUR, Canan KARAMANOĞLU

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
- Fortis Bank A.Ş.

D. TARAFLAR

20 : - Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
Büyükdere Cd. Çamlık Sk. Yapı Kredi Plaza D Blok K:3
Levent/İstanbul
- Fortis Bank A.Ş.
Yıldız Posta Cd. No:54 Gayrettepe/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (Yapı Kredi) ve Fortis Bank A.Ş. (Fortis Bank) arasında 30.1.2009 tarihinde imzalanan "2.6.2008 tarihinde imzalanan Yapı Kredi-Fortis Bank World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi'ne Ek Sözleşme"ye menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 6.2.2009 tarih ve 968 sayılı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 22.4.2009 tarih ve 2009-4-27/MM-09-MY sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 24.4.2009 tarih ve REK.0.08.00.00-130/123 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-20 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da,

40 - Bildirimi yapılan Sözleşme'ye, çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle, menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- Sözleşme'ye taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,
- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartların karşılandığı göz önüne alınarak, bildirim konusu Sözleşme'ye, anılan kanun maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde muafiyet tanınması gerektiği

09-20/407-101

görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirim konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı “çok markalı kredi kartları ihracı pazarı” (issuing) ve “üye işyeri edinme pazarı” (acquiring) olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

Dosya mevcudu bilgileri çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

60

H.2. Bildirime Konu Sözleşme

Yapı Kredi ile Fortis Bank arasında 2.6.2008 tarihinde “Yapı Kredi-Fortis Bank World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi” imzalanmıştır. İmzalanan bu Sözleşme’de, Fortis Bank’ın kendisine ait “Fortis Bank Kredi Kartları (İdeal Kart)”nın üzerine bir kabul markası olarak Yapı Kredi’ye ait “World” lisansı altında “World” logosunun basılmasına ve bu sayede Fortis Bank tarafından belirlenen ve World sistemine dahil edilen Fortis Bank kredi kartlarının World üye işyerlerinde taksitli işlem yapabilmesine olanak tanıyacak düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu Sözleşme’ye 14.8.2008 tarih ve 8-50/726-285 sayılı Kurul kararı ile 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmıştır.

70

Bildirim konusu Sözleşme ise daha önce taraflar arasında imzalanan İşbirliği Sözleşmesi’ne ek olarak düzenlenmiş olup, işbirliğinin ikinci adımı olarak Fortis Bank’ın Yapı Kredi ile çakışmayan üye işyerlerini World üye işyerine dönüştürmesini ve yeni World üye işyeri kazanabilmesini, Fortis Bank tarafından belirlenen ve Yapı Kredi sistemine dahil edilen Fortis Bank World üye işyerlerinin Yapı Kredi ve Fortis Worldcardlar’la taksitli işlem yapabilmelerini, Worldpuan kazandırıp harcabilmelerini ve World sistemi kapsamında yürütülen kampanya ve uygulamalara dahil edilebilmelerini kapsamaktadır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

80

H.3.1. Sözleşme Hükümlerinin İncelenmesi

Bildirime konu Sözleşme’nin “Amaç ve Konu” başlıklı 2. maddesinde, Sözleşme’nin amacı; 2.6.2008 tarihinde imzalanan Yapı Kredi-Fortis Bank World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi kapsamında ve anılan Sözleşme’nin eki ve ayrılmaz bir parçası olarak, Fortis Bank ile Yapı Kredi’nin aralarında kurduğu “Kredi Kartı İşbirliği Projesi”nin 2. aşamasının ayrıntılarının belirlenmesi olarak belirtilmiştir. Projenin ikinci aşaması, söz konusu Sözleşme çerçevesinde Fortis Bank’ın gerekli altyapı çalışmaları tamamlandıktan sonra, Yapı Kredi World üye işyerleri ile çakışmayan üye işyerlerini World üye işyeri olarak World sistemine dahil etmesini kapsamaktadır.

90

09-20/407-101

Sözleşme'nin "Kapsam ve uygulama esasları" başlıklı 4. maddesinde aşağıdaki hükümler yer almaktadır:

"4.1. Fortis tarafından World Üye İşyeri yapılacak üye işyerlerinde kullanılacak fiyatlandırma standartları Yapı Kredi tarafından belirlenecek olup Fortis tarafından aynı isimle (Ör: Yapı Kredi taksitli işlem komisyonu kalemi, Fortis'de de aynı isimle kullanılacaktır.) ve aynı içerikle (Ör: Yapı Kredi taksitli işlem komisyonu giyim sektörü için %2 ise, Fortis'de de giyim sektöründen üye işyerleri World Üye İşyeri yapılırken taksitli işlem komisyonu %2 uygulanacaktır.) kullanılacaktır.

100 *World Üye İşyeri fiyat/ücret kalemlerinde meydana gelecek değişiklikler Yapı Kredi tarafından Fortis'e en geç geçerli olacağı gün iletilecek ve Fortis tarafından Fortis World Üye İşyerlerinde aynı gün değişiklikler yapılacaktır.*

Referans olmayan kalemler için bankalar diğer tarafa bilgi vererek bağımsız ücret ve faiz oranı belirleyebilecektir.

4.2. Fortis tarafından World sistemine katılacak üye işyerleri hem peşin hem taksitli işlemlerde, Yapı Kredi tarafından iletilen oranlarda Worldpuan vereceklerdir. Worldpuan vermeyen World üye işyeri olamayacaktır.

110 *4.3. Fortis World üye işyeri olarak World sistemine katacağı üye işyerlerinin, Yapı Kredi'nin ... belirlediği World sisteminin genel stratejisi ve kuralları içerisinde olacağını ve Fortis World Üye İşyerlerinin, Yapı Kredi'nin belirlediği World sistemindeki üye işyerleri için geçerli koşul ve prensiplere uymasını sağlayacağını beyan, kabul ve taahhüt eder.*

...

120 *4.6. Tarafların, ilgili kampanya ve özel fiyatlandırma maliyetlerinde mutabık kalmaları şartıyla işbu sözleşme hükümleri çerçevesinde Yapı Kredi ve Fortis Worldcardları Fortis'in tüm World Üye İşyerlerinde, Fortis ve World kampanyalarından Yapı Kredi World Üye İşyerleri ile aynı koşullarda faydalanabilecektir. Yapı Kredi Fortis World Üye İşyerlerinde de geçerli olması gereken kampanya ve/veya özel fiyatlandırma konusunda Fortis'e 2 gün önceden yazılı olarak zorunlu hallerde en geç geçerli olacağı gün bilgi verecek ve Fortis, kampanyaya katılmasa bile Yapı Kredi Worldcard'lar için aynı gün içerisinde ilgili kampanya ve/veya özel fiyatlandırmaları sisteminde tanımlayacak ve sahada geçerli kılacaktır.*

4.8. Fortis World sistemine kattığı Fortis World Üye İşyerlerinin bir kısmında veya tamamında Yapı Kredi ve/veya Fortis Worldcard'lar için geçerli kampanya düzenlemeyecektir. Fortis tarafından Yapı Kredi'nin onayı alınarak yapılacak sektörel uygulamalar bunun dışındadır."

130 *Sözleşme'nin 4 maddesine bakıldığında, Fortis Bank'ın World üye işyeri olarak World sistemine dahil edeceği üye işyerlerinde uygulayacağı fiyatlandırma standartlarının Yapı Kredi tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Bu düzenlemeler ile aynı kredi kartı ağına dahil iki banka kredi kartının üye işyerlerinde uygulayacakları üye işyeri komisyon oranlarının aynı olması amaçlanmaktadır. Her iki bankanın da World üye İşyerlerinde uygulayacakları prensip ve koşulların aynı olması bu iki bankanın üye işyeri edinme pazarında rekabet etmelerinin önüne geçen düzenlemelerdir.*

H.3.2. Menfi Tespit Deęerlendirmesi

140 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar... hukuka aykırı ve yasaktır." hükmü yer almaktadır. 4054 sayılı Kanun'un uygulaması bakımından teşebbüs niteliğini haiz Yapı Kredi ile Fortis Bank, bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kredi kartları pazarında birbirlerine rakip durumdadırlar. Bu çerçevede, aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün bir kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri bir sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olacağı ve bu nedenle 4. madde yasağına tabi olacağı; dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

150 Ayrıca, Sözleşme'nin kapsamı ve uygulama esaslarını düzenleyen, Fortis tarafından World üye işyeri yapılacak firmalarda kullanılacak fiyatlandırma standartlarının Yapı Kredi tarafından belirleneceği ifadesinin yer aldığı 4.1. maddesi; Fortis Bank'ın, Fortis World üye işyerlerinin Yapı Kredi'nin belirlediği World sistemindeki üye işyerleri için geçerli koşul ve prensiplere uymasını sağlayacağını beyan, kabul ve taahhüt ettiği 4.3. maddesi; tarafların, ilgili kampanya ve özel fiyatlandırma maliyetlerinde mutabık kalmaları şartının arandığı 4.6. maddesi ve Fortis'in World sistemine kattığı Fortis World üye işyerlerinin bir kısmında veya tamamında Yapı Kredi ve/veya Fortis Worldcard'lar için geçerli kampanya düzenlemeyeceğinin kararlaştırıldığı 4.8. maddesi rekabeti kısıtlayıcı niteliktedir. Bu maddeleriyle de, teşebbüsler arası rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma niteliğinde olan Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığına dair bir menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.3.3. Grup Muafiyeti Deęerlendirmesi

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğı kapsamında değerlendirilecek anlaşmalar üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli bir mal veya hizmetin alımı, satımı yahut yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalardır. Bir diğer ifade ile anılan Tebliğ kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte bir sözleşmenin öncelikle teşebbüsler arası dikey bir ilişkiyi düzenlemeye yönelik olması gerekmektedir.

170 Yapı Kredi ve Fortis Bank çok markalı kredi kartları pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerdir. Her iki banka da kredi kartları ihraç etmekte ve işyerleri ile anlaşmalar yapmaktadır. Dolayısıyla Sözleşme'ye taraf teşebbüsler ilgili ürün pazarı bölümünde yer verilen iki pazarda da birbirine rakip konumdadırlar ve taraflar arasında yapılan Sözleşme dikey bir ilişkiye yönelik olarak düzenlenmemiştir. Bu hususlar dikkate alındığında, bildirim konu Sözleşme'yi 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamında bir değerlendirmek mümkün değildir.

H.3.4. Bireysel Muafiyet Deęerlendirmesi

Menfi tespit alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanmadığı tespit edilen Sözleşme'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşulların sağlanması gerekmektedir.

180 **a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması**

Söz konusu ek Sözleşme ile Fortis Bank'ın Yapı Kredi ile çakışmayan üye işyerlerini World üye işyerine dönüştürmesi ve yeni World üye işyeri kazanabilmesi sağlanmaktadır. Böylece Fortis Bank tarafından belirlenen ve Yapı Kredi World sistemine dahil edilen Fortis Bank World üye işyerlerinde Yapı Kredi ve Fortis Bank Worldcardlara taksitli işlem yaptırabilecek Worldpuan kazandırılıp harcatabilecektir. Bu uygulama ile çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında kapalı ağ olarak faaliyet gösteren World üye işyeri ağının genişlemesi söz konusu olacağından, Sözleşme'nin Kanun'un 5. maddesinin (a) bendini karşılaması için

190 gereken ekonomik gelişme ve iyileşmenin sağlandığı kanaatine varılmıştır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

4. madde anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmaya muafiyet tanınabilmesi için gerekli ikinci olumlu koşul iyileşme ve gelişmelerin tüketiciye yansıtılmasıdır. Fiyatlar seviyesindeki düşüş, hizmet sunumunun iyileştirilmesi, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğindeki artış, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşımı, malın arzında devamlılık gibi koşullar tüketicinin sağlayacağı yararlar olarak değerlendirilebilir.

Dosya kapsamında değerlendirilen Sözleşme ile birlikte Yapı Kredi ve Fortis Bank Worldcard kullanıcıları Fortis Bank World üye işyerlerinde de World sistemi kapsamında yürütülen kampanya ve uygulamalardan faydalanabileceklerdir. Aynı zamanda üye işyerleri de daha fazla müşteriye ulaşabilecektir. Üye işyerleri Yapı Kredi ya da Fortis Bank arasında serbestçe tercih yapabilecektir. Dolayısıyla Sözleşme ile daha fazla tüketicinin ve üye işyerinin fayda görmesi muafiyetin ilgili şartının karşılanması açısından önemlidir.

200

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalıdır. Bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır.

210

2008 yılı Aralık ayı itibarıyla kredi kartı alışveriş ciroları bakımından hesaplanan pazar paylarına bakıldığında Yapı Kredi'nin pazar payı %(....); Fortis Bank'ın ise %(...)'dir. Diğer taraftan Yapı Kredi'nin takipçisi olan Garanti Bankası'nın %(....), Akbank'ın %(...) ve İş Bankası'nın ise %(...) düzeyinde pazar payı bulunmaktadır. Görüldüğü üzere Yapı Kredi'nin açık ara üstünlüğü bulunmamakta, rakipleri tarafından yakından takip edilmektedir. Bu çerçevede, Fortis Bank'ın Türkiye'deki pazar payının sınırlı olduğu da dikkate alındığında, bildirim konu Sözleşme'nin ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldırmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı kanaatine varılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu son koşula aykırılık izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanmaması ya da rekabetin sınırlanmasının gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir. Teşebbüsler prensip olarak anlaşma ile amaçladıkları ekonomik yararların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekle yükümlüdürler.

230 14.8.2008 tarih ve 8-50/726-285 sayılı Kurul kararı ile bireysel muafiyet tanınan Sözleşme ile birlikte, Yapı Kredi çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında, kapalı ağ olarak faaliyet gösteren World üye işyeri ağını Fortis Bank kredi kartı kullanıcılarına açmıştır. Bu şekilde Fortis Bank mevcut üye işyeri ağını büyütme gereği kalmaksızın ihraç ettiği kartları Yapı Kredi'nin ağına kullandırma imkânına sahip olmuştur. Dosya kapsamında incelenen Sözleşme ise bireysel muafiyet tanınan Sözleşme'nin devamı niteliğindedir. Bu ek Sözleşme'yle birlikte taraflar arasında yapılan kredi kartı işbirliğinin ikinci aşamasına geçilmektedir. Sözleşme'de, üye işyeri edinme pazarında Yapı Kredi'nin belirlediğinden daha cazip koşullar sunmaması için, Fortis Bank'a getirilen bazı kısıtlamalar mevcuttur. Sözleşme'ye göre Fortis Bank World sistemine dahil 240 edeceği Fortis Bank World üye işyerlerinde, üye işyeri fiyatlaması gibi hususlarda Yapı Kredi'den bağımsız hareket edemeyecektir.

Sözleşme'deki bu hükümlerin iki banka arasındaki rekabeti büyük ölçüde ortadan kaldırdığı açıkça görülmektedir. Ancak, işlemin niteliği gereği Yapı Kredi'nin World ağına dahil edeceği ve aynı fırsatlarından faydalandığı diğer rakiplerinin kendisinden daha makul üye işyeri fiyatlaması sunması durumunda üye işyeri edinmede zorluk yaşayacağı düşünüldüğünde, getirilen bu kısıtlamaların böyle bir işbirliğinin yapılması için makul ve gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Aksi takdirde 250 Yapı Kredi'nin böyle bir işbirliği yapmasında hiçbir motivasyonu olmayacak, diğer taraftan da Fortis Bank'ın Türkiye pazarında tek başına pazarda öncü olan rakipleriyle aynı etkinlikte faaliyet göstermesi de oldukça zor olacaktır. Sonuç olarak, işbirliği ile elde edilen ekonomik iyileşme ve tüketici faydaları göz önüne alındığında, Sözleşme'deki son koşulun da sağlandığı neticesine varılmıştır.

Bu çerçevede, Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulları sağlayan bildirim konu Sözleşme'ye bireysel muafiyet verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

260 1. Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ile Fortis Bank A.Ş. arasında 30.1.2009 tarihinde imzalanan "2.6.2008 tarihinde imzalanan Yapı Kredi-Fortis Bank World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi'ne Ek Sözleşme"ye, çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. Taraflarının ilgili ürün pazarında rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden de yararlanamayacağına,

09-20/407-101

3. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; anılan maddede belirtilen şartların tamamının karşılandığı göz önüne alınarak, başvuru konusu Sözleşme'ye 2.6.2008 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına

270 OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.